

**Delia VOICU**

## Șantaj în lumea lor, în lumea noastră

Piesa *Șantaj* de Liudmila Razumovskaia revine sub alt titlu (*Doamnei profesoare, cu dragoste*), după doi ani de la premiera brașoveană a lui Claudiu Goga, în atenția unui student la regie. De data aceasta, textul dramatic este transformat într-un scenariu. Opțiunea lui Radu Apostol pentru această formulă s-ar justifica prin anacronismul contextului în care se petrece acțiunea, respectiv în cadrul fostei URSS. Aceasta a marcat, firește, întreaga structură psihologică a protagoniștilor care aparțineau unor categorii bine delimitate în ierarhia claselor sociale ale vremii.

Montarea subliniază conflictul dintre oportunismul feroce al celor patru elevi, care invadează existența profesoarei lor, și statura umană și etică a acesteia. Ruptura nu se înscrie într-o diferență de mentalitate legată de normele unor lumi diferite, ci caracterizează două perspective asupra vieții care se exclud reciproc. Motivația gestului monstruos diferă la fiecare dintre cei patru

tineri. Dacă trei dintre ei își doresc înfăptuirea unor idealuri simple și pașnice, de fapt, opuse mijloacelor la care recurg, cel de-al patrulea, *Volodea*, acționează dintr-o pornire cinică, în care jocul cu sufletul și viața oamenilor este plăcerea supremă. Deși ușor histrionic, Cristi Simion, în rolul lui *Volodea*, a conturat figura terifiantă a omului care, sub aparența bunelor intenții, își distruge semenii.

Abusul moral, ruina sufletească a tinerilor, se opun violent gingășiei profesoarei care, în emoționanta interpretare a Paulei Niculiță, păstrându-și neîntinată demnitatea, va sfârși tragic.

Imaginile scenice surprind dezastrul și drumul către el. La început, în casa modestă, dar plină de cărți și flori a *Elenei Sergheevna*, domnește calmul. Devastarea treptată a interiorului și moartea ei se înscriu într-o atmosferă naturalistă, în care trăirile, gesturile și dialogurile se produc cu agresivitate.

Regizorul acestei peripeții sinistre, *Volodea*, compune un tablou al manipulării, folosindu-se de vulnerabilitatea colegilor lui: situația dificilă a familiei lui *Vitea* (Radu Romaniuc), naivitatea *Lidei* (Antoaneta Cojocar) și problemele intime ale lui *Pașa* (Cătălin Stanciu) amplificându-le complexe. Astfel, el reușește să îi transforme în instrumente ale acțiunilor sale: îi comandă lui *Pașa* începerea unei percheziții, amintindu-i de „sexualitatea” sa

„latentă, plină de promisiuni”. Pe același ton ironic și cinic, îi ordonă lui *Vitea* să o violeze pe *Lida*: „și fără fițe, că te vede Dumnezeu!”. Șantajul, cuvânt ce intră în vocabularul intrigilor și disputelor de interese la diferite niveluri ale societății contemporane, este arma prin care personajul îi domină pe cei din jur. Și totuși, demnitatea e mai presus de rău, și astfel, moartea din disperare a *Elenei Sergheevna* e o victorie tragică asupra lui.

Concentrarea acțiunii într-o oră și zece minute accelerează procesele (care ar fi necesitat poate o perspectivă mai extinsă) și reușește să imprime o continuitate alertă a evenimentelor. Interpretarea, cultivând detaliul dus până la ultima semnificație, este de o franchețe care generează, în câteva momente, un șoc al receptării. Autenticitatea trăirii a adâncit dimensiunea emoțională a spectacolului, susținut cu temeritate și talent.

**Studioul „Casandra” – Doamnei profesoare, cu dragoste... scenariu de Radu Apostol și Cristi Simion după piesa *Șantaj* de Liudmila Razumovskala. Regla: Radu Apostol (anul III Regie Teatru, clasa prof. univ. Cornel Todea, asist. univ. Dominic Dămbinski). Costumele: Kiki Roman și Radu Vitalaru. Distribuția: Paula Nicullță, Antoaneta Cojocar, Cristi Simion, Cătălin Stanciu, Radu Romanuc.**